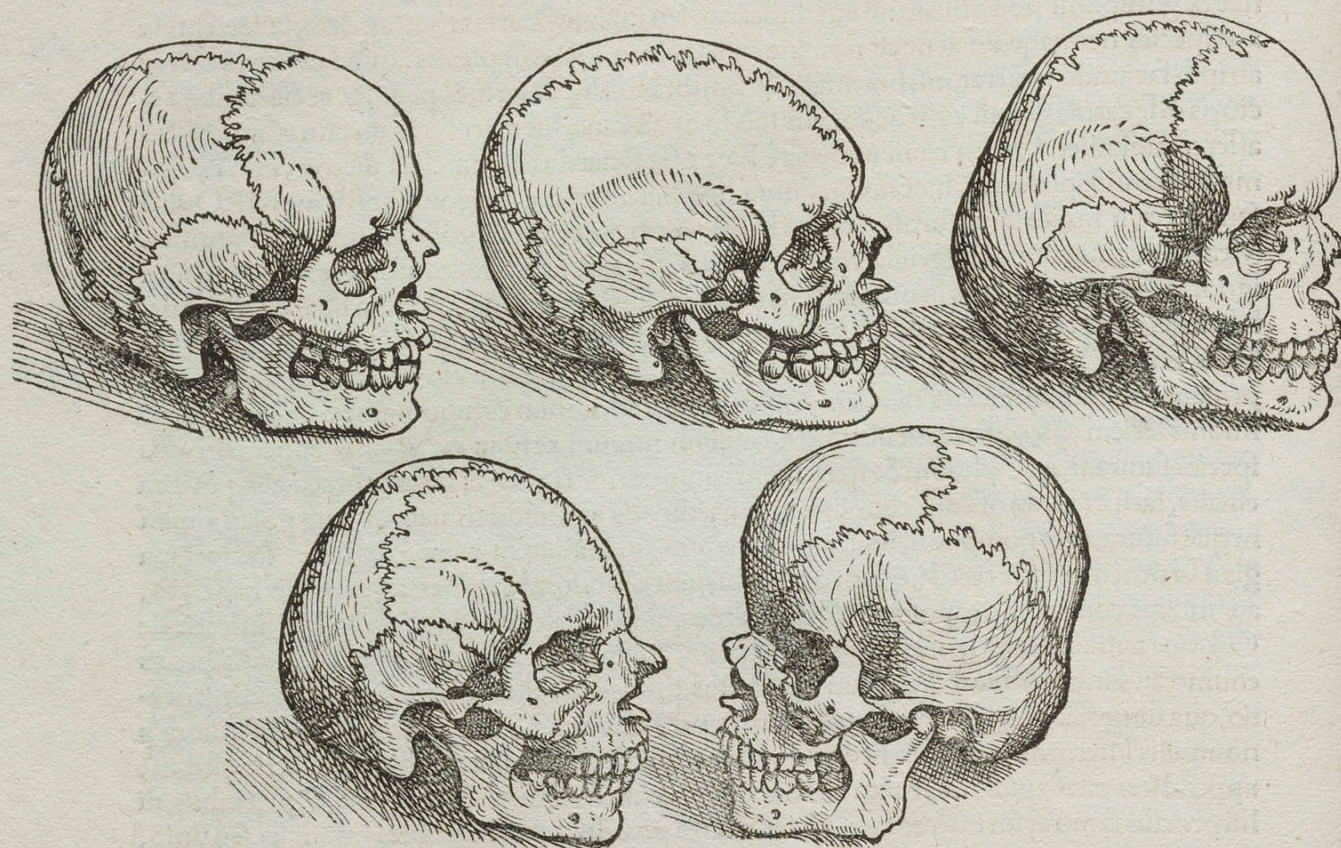

PRIMA FIGV-
RA V. CAPITIS:

SECUNDA.

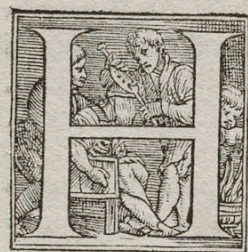
TERTIA.

QVARTA.

QVINTA.

Caput oculo-
rum gratia for-
matum.
Li. 7 de V su
partium.

Qui Natura
oculos muni-
rit.

Cerebrū ocu-
lorū gratia in
capite locari.
et dem cerebri
nomine reli-
quos sensus.

HUMANVM caput oculorum gratia efformari, cancrorum, scarabeo-
rum, & quorundam quæ capite destituuntur animalium oculos manife-
stō commonstrare, Galenus docuit. His siquidem oculi super processus
prælongos locantur, neque imi, quemadmodum os, nasus, & aures in
pectore ipsis conduntur. Oculos enim alta eguisse sede, attestantur ho-
stium incurfus latronumque speculatores, qui muros, montes & altas tur-
res eodem usu ascendunt, quo nautæ nauium antennis, terram ocyus,
quàm qui subsunt in naui, conspiciunt. Commemoratis igitur animalibus testacea & dura
cute obiectis, integrum fuit oculos in oblongis processibus tuto reponi, quod illi duriores
erant futuri, & tunica extrorsum obduci poterant, quæ ab illorum animalium cute prognata,
simul durissima & testacea esset. Homini uero propter corporis substantiam, & mollem te-
nuemque qua oculi inuestiuntur membranam, totos oculos necessariò molles habituro, hi præ-
longis processibus citra periculum apponi nequiverunt. Quando itaque in imo hominis ocu-
los locare non erat eorum functioni commodum, nudis uero ceruicibus eos adnectere haud-
quaquam decebat: & quum Natura nec oculorum usum prohiberi, neque eorundem securita-
tem uitari uellet, partem extruxit altam, & eleganter oculos ab iniurijs uindicantem. Superius
enim palpebras, cilia, & frontis os collocauit: inferius uero præter palpebras, malæ etiam & ge-
næ oculos tutantur. Internis autem partibus nasus muri instar oculis interiectus est, exterius
deinde ualidissimum os externum oculorum sedis angulum occupat, adeò ut excelsis & exten-
sionibus undique partibus oculi sepiantur, utiliterque ueluti in sinuosa ualle latent. Cate-
rum horum quæ oculos muniunt coaceruatio & congeries, caput minime est: quamuis etiam
illa sine capite consistere nequeant. Quæ igitur fuit necessitas, hic quoque alias componi par-
tes, quarum fabrica capitis nomen meretur: Singula sensus organa, uisus nimirum, odoratus,
gustus, & auditus, neruo indigent molli: neruo quidem, quod ille sit sensus instrumentum:
molli autem, quoniam affici & disponi quodammodo oportet: quin & aliquid etiam organa
ab

ab incidenti extrorsum sensibili pati, ut sensus fieret, magnoperè conducit. Quando itaque
oculi mollibus cerebri neruis indigebant, ac mollia omnia si ulterius procederent promptè di-
uulsa frangerentur, offendereturque, cerebrū iure non procul ab oculis reponi debuit. His ita se
habentibus, quod à principio de capitis structura ratione inquirebatur, iam inuenimus. Col-
ligitur enim, cerebrum in capite locari oculorum causa, odoratus autem & auditus gustusque or-
gana propter cerebrum. Quamquam & hæc organa alioquin altissimam sedem opportune
fortiantur. Aures enim quum sonum percipere debeant, qui natura in sublime fertur, rectè in
altis corporum partibus locatæ sunt. Item nares, eo quod omnis odor ad superiora ducitur,
merito sursum sunt: & quod magnum cibi & potionis iudicium ad nares quoque pertinet,
non sine causa uicinitatem oris illæ sequuntur. Iam gustatus, qui sentire eorum quibus uesci-
mur genera debet, commodè habitat in ea oris parte, qua esculentis & poculentis Natura iter
patefecit. Tactus autem toto corpore æqualiter rufus est, ut omnes ictus, omnesque nimios &
frigoris & caloris appulsus sentire possimus. Cæterum caluaria (ut modò temporales præ-
teream musculos, & capitis super colli uertebras connexum, & rotundam figuram iniurijs
pertinaciter repellendis omnium aptissimam) cerebri, cuius debet esse receptaculum & pro-
pugnaculum, figuram non iniuria mutuatur, nimirum sphaeræ utrinque leuiter in anteriora
depressæ. Quum enim cerebro cerebellum posteriori in parte subijciatur, & dorsalis medulla
illac è capite procidat, priori uero cerebri sede processus ad oculos & ad odoratus organo-
rum sedes pullulent, non ineptè cerebrum prælongam sphaeram refert. Atque ob hanc etiam
causam caluaria, quæ secundum naturam se habet, ad oblongæ sphaeræ imaginem potissi-
mum extruitur, priorem posterioremque partem obtinens prominentiorem, ac magis proce-
ram. Omnes autem reliquæ ab hac euariantes figuræ, non naturales censentur: quemadmo-
dum ea in qua anterior eminentia à synchite frontis uel elatiori sede producta perit, posterior
autem quæ occipitis est reseruatur. Item quæ huic planè contraria uisitur, ac posteriorem, oc-
cipitij nimirum, eminentiam manente anteriore perdidit. Deinde tertia, naturali adhuc ma-
gis opponitur, in qua ambæ capitis eminentiæ, prior scilicet quæ in fronte, & posterior quæ
in occipite consistunt, abolentur, & caput ad amussim rotundum ac instar exactæ sphaeræ
obseruatur. Ista figura Thersites ab Homero fuisse traditur. hanc enim ab ipso *ῥοσέον* appel-
lari, nonnulli asserunt: quamquam plerisque omnes acuminatas capitis figuras eo nomi-
ne, & *ῥοσέον*, nuncupare libuerit. Quarta species non naturalis figuræ ab Hippocrate
quoque enumeratur, in qua caput in latera ad utranque aurem insignius, quàm in anteriori
posteriorique sede prominet. Ac hæc naturali capitis figuræ omni ex parte dissimilis est, haud
secus quàm si ad alteram aurem in naturali figura faciem, ad alteram uero posteriorem cer-
uicis sedem fingeres. Verum Galenus alibi hanc excogitari quidem, non autem in rerum na-
tura consistere posse affirmat: quamuis interim Venetijs puer multis partibus deformis, &
admodum amens hac figura hodie conspicitur. Imò apud Bononienses mendicus obam-
bulat, cui caput quadratum, sed latius paulò quàm longius contigit. Præterea Genuæ pu-
ellus à mendica ostiatim circumfertur, & in nobilissima Belgarum Brabantia ab histrioni-
bus fuit propositus, cuius caput citra omne mendacium duobus uirorum capitibus gran-
dus est, & in utrunque latus extuberat. Cæteras autem non naturales capitis effigies, etiam
in egregiè prudentibus interdum conspiciuntur. licet tales caluariæ nobis in cimiterijs nimis
quàm rarò se offerant: uti profectò subinde occurrerent, si Alpium, quæ Stiriam spectant,
accolarum cimiteria scrutaremur: quum illos homines non modò dictis capitis figuris, sed
longè etiam magis differentibus, pluribusque deformes esse, non semel mihi retulerit Natu-
ræ operum studiosissimus, ac in primis generosus iuuenis, CHRISTOPHORVS
PFLVG SALISBURGENSIS, multiplici linguarum peritia, uariisque cum alia-
rum artium, tum uero potissimum Iuris Ciuilis cognitione ornatus: qui nuper sui longè
præstantissimi animi egregium specimen edidit, quando Louanienſis Gymna-
sij studiosorum præfectus, tam alacriter ac repentiè Louanium
grandi obsidione secundò liberauit.

Naturalis ca-
pitis figura.

Priores 7 li-
bri figuræ.

fig. 1. et
pleraque 6
cap. fig.

2 figura.

3 figura.

4 figura.

5 figura.

Prima non na-
turalis capitis
figura.
Secunda,
Tertia.

Quarta.

Lib. 9, de V.
su partium.
Varia capitis
figura.